

Oslo, 14.5.2013
Vår ref: U-250 MaH/AS

Høringsmøte i Stortinget om Stortingsmelding 34 Folkehelsemeldingen

Norsk Fysioterapeutforbund (NFF) er enige i de overordnede føringene i meldingen der helsefremmende og forebyggende arbeid forankres i hele det sivile samfunnet slik at det stimuleres til en sunn livsstil for alle. Vi støtter de fem prinsippene for folkehelsearbeid, og erkjenner at det er mye innsats og mange utfordringer på veien mot målet. Det er nødvendig at folkehelsearbeidet er kunnskapsbasert, blir tydelig integrert i utdanningene og at det brukes sterkere virkemidler ved hjelp av lovgivning, ansvarsfordeling og økonomi. NFF mener at en styrking av det tverrfaglige tilbudet i helsetjenesten og av fysioterapieresursene er avgjørende for å lykkes med dette. Antall årsverk fysioterapi per 10 000 innbyggere i kommunene har de senere år gått ned. Dette til tross for at et viktig element i samhandlingsreformen har vært tidlig intervensjon og mer behandling i kommunehelsetjenesten. NFF vil kommentere spesielt noen punkter i meldingen som angår områder der fysioterapeuter har viktig kompetanse i folkehelsearbeidet.

Kapittel 3 Et mer helsefremmende samfunn

NFF legger særlig merke til tiltakene som skal iverksettes for å forbygge helseproblemer som er knyttet til inaktivitet, og vi er svært positive til at det arbeides med strategier for gang – og sykkelveier i planarbeidet.

Det er godt dokumentert at fysisk aktivitet i skolen har positiv påvirkning på både elevenes læring og helse. NFF er blant initiativtakerne til en kampanje for å fremme en time fysisk aktivitet hver dag i skolen, og mer enn 20 organisasjoner støtter oppropet. Det er positivt at det står i meldingen at det skal vurderes hvordan skoledagen kan organiseres slik at elevene sikres en time fysisk aktivitet hver dag, men dette er altfor vagt! NFF mener at et klart og forpliktende mål om en time fysisk aktivitet om dagen for alle skoleelever på alle trinn. Opplæringen i kroppsøving og tilrettelegging for fysisk aktivitet må legges opp slik at elevene blir motivert for å bevege seg i fritiden og senere i livet. Helsestasjons og skolehelsetjenesten har en svært viktig rolle i dette arbeidet, og NFF støtter punktet i kapittel 4 om å styrke kapasitet og kvalitet i helsestasjon og skolehelsetjenesten.

Kapittel 5.1.2 Bedre bruk av personellens kompetanse

NFF mener det er viktig å utnytte helsetjenestens kompetanse i folkehelsearbeidet, og er positive til at fysioterapeuters kompetanse i forhold til muskel – og skjelettlidelser, løftes frem.

Fysioterapeutene med spesialistkompetanse innen psykomotorisk fysioterapi har etter flere års formalisert videreutdanning mulighet for å anvende metoder til undersøkelse og behandling for å bidra på viktige områder når det gjelder befolkningens helse. Spesialister i psykomotorisk fysioterapi har kompetanse som vil kunne bidra til en forskjell på mange områder. Her vil vi fokusere spesielt på to områder: Helsefremmende og forebyggende arbeid blant barn/unge og behandling av traumatiserte personer. I et forebyggingsperspektiv kan det være viktig å rette mer innsats mot barn og unge. Vi vet at de som faller utenfor i lek og som sliter på skolen, har større sjanse enn andre for å utvikle lettere psykiske lidelser og muskel/skjelettlidelser. Vi vet at de som faller ut av videregående skole og aldri kommer ut i arbeidslivet presenterer kroppslige symptomer på at de ikke har det bra. Vi vet at det er mange som sliter med spiseforstyrrelser og et dårlig forhold til kroppen sin. En

fysioterapeut med psykomotorisk spesialkompetanse har med sin innsikt, mulighet til å fange opp barn/ungdom som sliter på et tidlig tidspunkt. Gjennom samarbeid med skolen generelt og skolehelsetjenesten spesielt kan spesialister i psykomotorisk fysioterapi bidra med kroppslige innfallsvinkler til bevisstgjøring og endring.

Kapittel 5.2 Videreutvikle helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er landets eldste arena for forebygging og helsefremmende arbeid. Tjenesten er sårbar for økonomiske svingninger i kommunen og vi ser at antall årsverk fysioterapi i tjenesten reduseres. Gjennom denne helsetjenesten kan fysioterapeutene stimulere til mer – og mer varierte former for – fysisk aktivitet og bevegelsesglede, spesielt for de barna som vegrer seg for det. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten kan sammen med skolen vurdere hvordan skolen kan stimulere til fysisk aktivitet som favner de motorisk usikre, barn med astma, begynnende overvekt, muskelskjelettlidelser og lignende. Det vil kunne forebygge sykdommer som følge av overvekt og samtidig fremme helse ved å gi gode kroppslige opplevelser integrert i skoledagen. NFF er enig med regjeringen at ressursene som kommunene i dag bruker på helsestasjons- og skolehelsetjenesten ikke står i forhold til behovene. NFF mener helsestasjon- og skolehelsetjenesten i større grad bør drive primærforebyggende tiltak knyttet til inaktivitet blant utsatte grupper. Direktoratet foreslår gruppetilbud fra fysioterapeut to timer per uke både i grunn- og videregående skole for overvektige barn. Dette tilbudet må utvikles lokalt i samarbeid med skolen, og eventuelt frisklivstilbud der slikt finnes.

Kapittel 5.3 Styrke arbeid med livsstilsendring

Fysisk aktivitet: Forskning tilsier at det er mulig å øke voksnes aktivitetsnivå, men de trenger profesjonell veiledning og støtte til å komme i gang. Erfaringene med ulike frisklivssentraler viser at med strukturert og individuell tilpasset trening vil mange brukere få hjelp til å kunne fortsette med aktivitet selv eller i regi av frivillig sektor. Fysioterapeuten har kompetanse til å legge til rette for tilpasset trening som utfordrer akkurat passe i forhold til helseutfordringene. 86 prosent av deltakerne i disse tilbudene mosjonerte mer enn tidligere etter tre måneder og opprettholdt aktivitetsnivået etter seks måneder. Deltakerne hadde fått økt kondisjon, noe som i seg selv er en god indikasjon på at tiltakene virker forebyggende på en rekke livsstilsykdommer. Tiltakene når personer med lav sosioøkonomisk status, en gruppe som er underrepresentert i organisert idrett/friluftsliv. Brukeren har behov for tett oppfølging den første tiden. Ordningen bør videreføres og styrkes for å gi behandling på lavest mulig nivå til pasienter med KOLS, lettere psykiske lidelser, diabetes mm.

Kapittel 7 Sterkere virkemidler i folkehelsepolitikken

Meldingen viser til forskning som viser at fallforebyggende trening fører til store samfunnsøkonomiske besparelser. Dette viser at det ved siden av å spare den enkelte for smerte og funksjonstap, er det mye å spare på å bruke fysioterapeuters kompetanse til tilpasset trening for eldre, og andre risikogrupper.

Med vennlig hilsen

NORSK FYSIOTERAPEUTFORBUND

Eilin Ekeland
forbundsleder

Malene Haneborg
seksjonsleder